

Βελτίωση οικονομικού κλίματος καταγράφει το ΙΟΒΕ τον Φεβρουάριο

Βελτίωση κατέγραψε ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα τον Φεβρουάριο –προ των πρόσφατων εξελίξεων στη Μέση Ανατολή–, καθώς ενισχύθηκαν οι προσδοκίες σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς, αλλά και στην καταναλωτική εμπιστοσύνη. Σύμφωνα με την έρευνα οικονομικής συγκυρίας που διενεργεί το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Φεβρουάριο διαμορφώθηκε σε 107,7 μονάδες από 105,4 τον Ιανουάριο. Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία βελτιώθηκε περαιτέρω τον Φεβρουάριο, στις 110,7 από 105,8 μονάδες τον Ιανουάριο.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές διαμορφώθηκε τον Φεβρουάριο στις 189,1 μονάδες (από 174,6 μονάδες τον Ιανουάριο), σε επίπεδο υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (158,8 μονάδες). Η βελτίωση αυτή ήταν αποτέλεσμα της διατήρησης των υψηλών προσδοκιών στα ιδιωτικά έργα, με τις προσδοκίες στα δημόσια έργα να υποχωρούν ελαφρά. Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι ήπια θετικές προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων βελτιώθηκαν σημαντικά, ενώ οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο ενισχύεται έντονα τον Φεβρουάριο και διαμορφώνεται στις 110,7 μονάδες, από 101 τον Ιανουά-

ριο. Η βελτίωση αυτή αφορά τους περισσότερους από τους εξεταζόμενους βασικούς κλάδους, με εξαίρεση τον κλάδο υφασμάτων - ένδυσης - υπόδησης όπου παρατηρήθηκε μικρή υποχώρηση και τον κλάδο οχημάτων και ανταλλακτικών. Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις υπηρεσίες ενισχύθηκε σημαντικά τον Φεβρουάριο, στις 122,4 μονάδες, από 114,6 τον Ιανουάριο.

Ελαφρά βελτίωση κατέγραψε ο δείκτης καταναλωτικής εμπι-

Ο σχετικός δείκτης διαμορφώθηκε σε 107,7 μονάδες τον Φεβρουάριο από 105,4 τον Ιανουάριο.

στοσύνης, καθώς διαμορφώθηκε τον Φεβρουάριο στις -49,2 μονάδες από τις -50,3 τον Ιανουάριο. Οι επιμέρους δείκτες για τα οικονομικά των νοικοκυριών βελτιώνονται οριακά, ενώ η γενικότερη οικονομική κατάσταση στη χώρα εμφανίζει μικρή βελτίωση. Παράλληλα, η πρόθεση για μείζονες αγορές ενισχύεται ελαφρά, με την αποταμίευση να εξασθενεί οριακά.

Σχετικά με τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» διαμορφώθηκε στο 65%, όσο και τον προηγούμενο μήνα.

Ξεμπλοκάρουν χιλιάδες κατασχεμένα ακίνητα

Τέσσερις νέες παρεμβάσεις για μεταβιβάσεις-εξπρές

■ Τι προβλέπουν τα νέα μέτρα που τέθηκαν σε διαβούλευση

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΒΟΥΡΓΑΝΑ

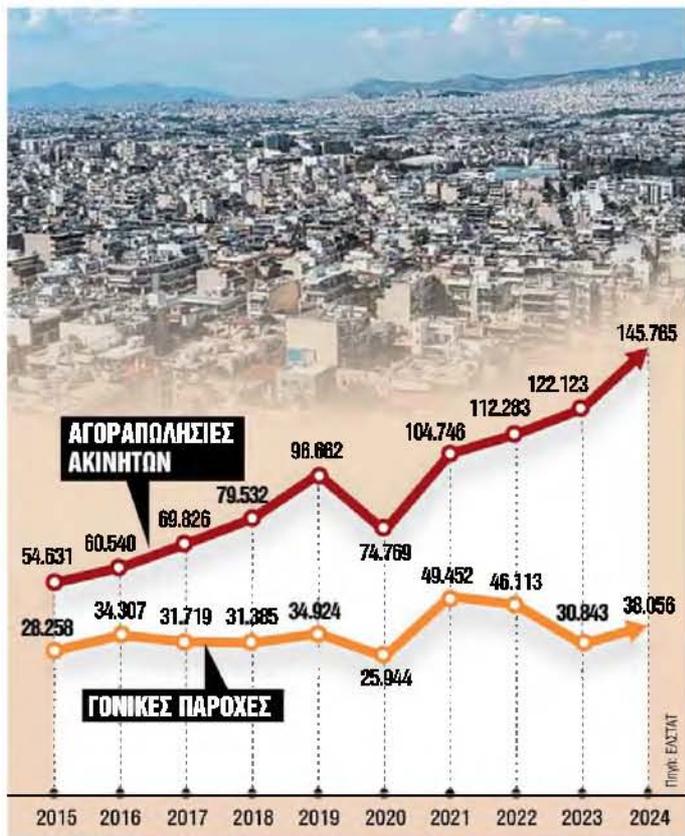
Τέσσερις νέες παρεμβάσεις για ευκολότερες και γρηγορότερες μεταβιβάσεις ακινήτων φέρνει το νομοσχέδιο «για ένα κράτος πιο φιλικό στον πολίτη» με το οποίο ξεμπλοκάρουν οι πωλήσεις κατασχεμένων ακινήτων, επιτρέπεται η πληρωμή φόρου κληρονομιάς με εκποίηση ακινήτων, καθιερώνονται μεταβιβάσεις ακινήτων με λιγότερα «χαρτιά» και τα συμβολαιογραφεία γίνονται one stop shop.

Τα νέα μέτρα που περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιο το οποίο τέθηκε σε διαβούλευση από τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης, Κωστή Χατζηδάκη, προβλέπουν:

Πληρωμή του φόρου κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής κατά τη μεταβίβαση του ακινήτου. Ο φόρος κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής θα μπορεί να καλύπτεται από το τίμημα της μεταβίβασης. Ο συμβολαιογράφος μαζί με τη δήλωση φόρου μεταβίβασης θα υποβάλλει και τη δήλωση φόρου κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής ταυτόχρονα με την υπογραφή του συμβολαίου, θα προσδιορίζει το ποσό του φόρου και της δήλωσης αυτής, θα το παρακρατεί από το τίμημα της πώλησης και θα το αποδίδει στην ΑΑΔΕ. Σήμερα για να μεταβιβάσει κάποιος ένα ακίνητο απαιτείται να έχει ήδη πληρώσει τον φόρο κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής. Αρα όσοι δεν έχουν ρευστότητα και σφείλουν στο Δημόσιο ληξιπρόθεσμα ποσά από τους φόρους αυτούς δεν μπορούν να εκποιήσουν το ακίνητό τους.

Άρση κατασχέσεων ακινήτων. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η διάταξη του νομοσχεδίου που επιτρέπει την άρση της κατάσχεσης, προκειμένου να μπορεί ο ιδιοκτήτης να το μεταβιβάσει, αλλά με δέσμευση να εξοφλήσει τα ληξιπρόθεσμα χρέη του από τίμημα. Σήμερα, η μεταβίβαση (πώληση) ενός ακινήτου κατασχεμένου για χρέη προς το Δημόσιο μπορεί ανά πάσα στιγμή να αντραπεί από την ΑΑΔΕ και να μπλοκαριστεί. Με την παρέμβαση που προωθείται, δίνεται στον πολίτη η δυνατότητα, με αίτησή του προς την ΑΑΔΕ, να αποδεσμεύσει το ακίνητό του και να προβεί σε μεταβίβαση. Για την αποδέσμευση του ακινήτου από την ΑΑΔΕ θα πρέπει να ισχύουν σωρευτικά οι παρακάτω όροι:

■ Κατά τον χρόνο αποδέσμευσης να

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η διάταξη του νομοσχεδίου που επιτρέπει την άρση της κατάσχεσης, προκειμένου να μπορεί ο ιδιοκτήτης να το μεταβιβάσει, αλλά με δέσμευση να εξοφλήσει τα ληξιπρόθεσμα χρέη του από τίμημα

πλ. προούνται οι προϋποθέσεις κορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής.

■ Το τίμημα της μεταβίβασης να μην υπολείπεται της εμπορικής αξίας του ακινήτου, όπως αυτή έχει προσδιοριστεί κατά τον χρόνο της κατάσχεσης. Όταν η εμπορική αξία του ακινήτου είναι κατώτερα της αντικειμενικής αξίας, θα λαμβάνεται υπόψη η αντικειμενική αξία.

■ Από το τίμημα της μεταβίβασης να παρακρατηθεί και να αποδοθεί από τον συμβολαιογράφο στην ΑΑΔΕ ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό τουλάχιστον 25% του τρέχοντος υπολοίπου της οφειλής για την οποία επιβλήθηκε η κατάσχεση. Το ποσοστό παρακράτησης θα προσδιορίζεται με βάση κριτήρια φορολογικής συνέπειας του οφειλέτη και ειπραξιμότητας της ενυπομένουσας οφειλής. Σε περίπτωση που το ποσοστό της παρακράτησης αντιστοιχεί σε ποσό που υπερβαίνει το τίμημα θα παρακρατείται και θα αποδίδεται στην ΑΑΔΕ το σύνολο του τιμήματος. Ο όρος αυτός δεν απαιτείται να πληρωθεί από τον χρόνο της αποδέσμευσης.

■ Κατά τον χρόνο της αποδέσμευσης δεν υφίστανται βάρη υπέρ άλλων δανειστών επί του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.

Κατάργηση υποχρεωτικής σύνταξης τοπογραφικού για συμβολαία μεταβίβασης. Εφόσον το ακίνητο είναι σε περιοχή με κυρωμένα και μεταγεγραμμένα πράξη εφαρμογής και λειτουργούν κτηματολόγιο, δεν απαιτείται η σύνταξη τοπογραφικού διαγράμματος.

Τα συμβολαιογραφεία μετατρέπονται σε υπηρεσία one stop shop για την επόχληση των διαδικασιών μεταβιβάσεων ακινήτων. Οι συμβολαιογράφοι αποκτούν διασύνδεση με το ΓΕΕ για την ηλεκτρονική ταυτότητα κτηρίου και την ΑΑΔΕ για τις περιπτώσεις απαλλαγής φόρου - θα υποβάλλουν τις δηλώσεις φόρου μεταβίβασης και θα καταβάλλουν τα αντίστοιχα ποσά. Τα διάφορα έξοδα και η αμοιβή για την κατάρτιση του συμβολαίου θα καταβάλλονται σε ειδικό, ακατάσχετο λογαριασμό, από τον οποίο οι συμβολαιογράφοι θα κάνουν τις πληρωμές. Για τους συμβολαιογράφους θα υπάρξει αντίστοιχη αύξηση της αμοιβής τους.

32 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ελεύθερος Τύπος

ΤΕΤΑΡΤΗ 4 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026

ΑΛΛΑΓΗ ΡΟΤΑΣ

Μετασηματίζεται το Υπερταμείο

Αλλάζει ρότα το Υπερταμείο που μετασηματίζεται σε Εθνικό Επενδυτικό Ταμείο της Ελλάδας, με ενισχυμένο ρόλο στη χρηματοδότηση και υλοποίηση στρατηγικών επενδύσεων, που δημιουργούν οικονομική και κοινωνική αξία.

Σύμφωνα με την εκτελεστική διακήρυξη του Υπερταμείου, την τριετία 2025-2027 τα οργανικά κέρδη θα ανέλθουν σε 1 δισ. ευρώ και τα μερίσματα που θα αποδοθούν στο Δημόσιο σε 0,7 δισ. ευρώ, ενώ το 2026 αναμένεται να δημοπρατηθούν έργα προϋπολογισμού 1 δισ. ευρώ από τη Μονάδα Στρατηγικών Συμβάσεων (PPF).

Παράλληλα μέσα από το Ελληνικό Επενδυτικό Ταμείο Καινοτομίας & Υποδομών (Hellenic Innovation & Infrastructure Fund - HIFF), στόχος είναι η κινητοποίηση κεφαλαίων ύψους 1 δισ. ευρώ για την υλοποίηση επενδύσεων σε στρατηγικούς τομείς της Νέας Οικονομίας την επόμενη τριετία. Ηδη, η πρώτη επένδυση του HIFF βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο και αναμένεται να ανακοινωθεί το επόμενο διάστημα, ενώ εξετάζονται 3 ακόμα επενδυτικές ευκαιρίες στους τομείς ψηφιακών και ενεργειακών υποδομών.

Οι διαδικασίες

Σήμερα, το Υπερταμείο αποτελεί ONE-STOP SHOP για επενδυτές, αναλαμβάνοντας τη σχεδίαση, υλοποίηση και παρακολούθηση σημαντικών έργων εθνικής σημασίας αφού συνδέεται με φορέας της Δημόσιας Διοίκησης, επιταχύνοντας τις διαδικασίες.

Όπως επισήμανε ο διευθύνων σύμβουλος του Ομίλου, Γιάννης Παπαχρήστου, οι στόχοι της τριετίας 2025-2027 καταγράφονται στον «Χάρτη Αξίας» του Υπερταμείου, που περιγράφει τον αντίκτυπο που θα έχει η υλοποίηση του συνολικού στρατηγικού πλάνου.

Η περίοδος 2025-2027 χαρακτηρίζεται από υψηλή ένταση έργων και εμπληρωματικές παρεμβάσεις, όπως την εκκίνηση στις επενδυτικές δραστηριότητες του HIFF και τη λειτουργία του πρώτου εργαστηρίου Τεχνητής Νοημοσύνης PHAROS σε συνεργασία με το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Το Υπερταμείο έχει δρομολογήσει

Γίνεται Εθνικό Επενδυτικό Ταμείο με ενισχυμένο ρόλο στη χρηματοδότηση και υλοποίηση στρατηγικών επενδύσεων

Ο πρόεδρος του Υπερταμείου, Γιάννης Παπαχρήστου.

ΧΑΡΗΣ ΝΤΙΓΡΙΝΤΑΚΗΣ
pressniti@gmail.com

επίσης, τη δημιουργία ενός ενιαίου Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένων & Μαρτινών, ενώ σύντομα ολοκληρώνονται τα έργα αναβάθμισης των υποδομών στους λιμένες του Βόλου και της Αλεξανδρούπολης.

Το επόμενο διάστημα αναμένεται να εκκινήσει η διαδικασία αξιοποίησης του λιμένα Γλυφίσιας μέσω υποπαραχώρησης εμπορικών δραστηριοτήτων, ενώ σε εξέλιξη βρίσκονται οι διαγωνιστικές διαδικασίες για την αξιοποίηση τεσσάρων ακόμα λιμένων και μαρίνων. Σε εξέλιξη είναι ο διαγω-

νισμός για την περαιτέρω ανάπτυξη της κρουαζιέρας, ενώ έχει ολοκληρωθεί ο διαγωνισμός για τη νέα Μαρίνα Μεγάλων Σκαφών στην Κέρκυρα.

Τέσσερα εμβληματικά ακίνητα ωριμάζουν προς αξιοποίηση, ενώ δύο αστικές αναπλάσεις οδικοδρομικών σταθμών (ΓΑΙΑΟΣΕ) αναμένεται να αναδείξουν κρίσιμους αστικούς κόμβους, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των πολιτών. Έως το τέλος του 2027, θα έχουν ολοκληρωθεί 20.000 αξιολογήσεις εγγραφών (ETAΔ) και άνω των 4.500 αιτιώσεων ακινήτων, δημιουργώντας σαφή εικόνα της αξίας της δημόσιας ακίνητης περιουσίας.

Επίσης, προβλέπεται η ανάπτυξη νέων πηγών εσόδου στα ΕΑΤΑ (όπως τραπεζικές υπηρεσίες και αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας) και η περαιτέρω αναβάθμιση των αστικών συγκοινωνιών της Αθήνας (Ομίλος ΟΑΣΑ). Η ανάπλαση της ΔΕΘ και το σχέδιο για την ανάπτυξη της Διώρυγας (ΑΕΔΙΚ) αποτελούν έργα-τόπσημα με εθνικό αποτύπωμα, ενώ οκτώ επενδύσεις θα έχουν ήδη υλοποιηθεί σε κρίσιμους τομείς.

Το PPF αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο έτος έργα στρατηγικής σημασίας, όπως η αναβάθμιση και επέκταση των υποδομών της Δημόσιας Υγείας και η ανακαίνιση του

ΟΑΚΑ, με τον προγραμματισμό της Μονάδας να προβλέπει τη δημοπράτηση νέων έργων ύψους 1 δισ. ευρώ το 2026.

Τέσσερις πυλώνες

Από την πλευρά του, ο αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος, Παναγιώτης Σταμπούλιδης, τόνισε ότι η στρατηγική του Υπερταμείου βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες: τον μετασχηματισμό δημόσιων επιχειρήσεων, την ανάπτυξη υποδομών και αξιοποίηση περιουσιακών οικειώσεων, τις συν-επενδύσεις σε τομείς της Νέας Οικονομίας και την επιτάχυνση έργων εθνικής σημασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, στόχο αποτελεί ο μετασχηματισμός δημοτικού λογμά και χροιάς ευρωπαϊκή διακυβέρνηση, ώστε να παρέχουν καλύτερες υπηρεσίες στους πολίτες και να επιταχύνουν βιώσιμα οικονομικά αποτελέσματα.

Δεύτερος στόχος είναι η ανάπτυξη υποδομών σε αεροδρόμια, λιμένες, κέντρα logistics, ενέργεια και διαχείριση υδάτων, ώστε να καταστούν πιο ελκυστικά για αξιοποίηση σε συνεργασία με στρατηγικούς επενδυτές. ■

Το λιμάνι της Αλεξανδρούπολης.

Την τριετία 2025-27 τα οργανικά κέρδη θα ανέλθουν σε 1 δισ. ευρώ. Μερίσματα 0,7 δισ. πάνε στο Δημόσιο

Μέσα στη χρονιά αναμένεται να δημοπρατηθούν σημαντικά έργα

ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2026

ΒΑΣΙΚΗ προτεραιότητα για το 2026 είναι η ενεργοποίηση του νέου επενδυτικού πλάνου του Υπερταμείου, μέσα από συν-επενδύσεις του HIFF με ξένους και εγχώριους εταίρους σε τομείς της Νέας Οικονομίας (ενεργειακή μετάβαση, γαλάζια οικονομία, ψηφιακές υποδομές, αγροτεχνολογία κ.ά.), η εκκίνηση της λειτουργίας του accelerator Τεχνητής Νοημοσύνης PHAROS, και οι συμμετοχές μέσω των επενδυτικών ταμείων Phastos και ΕΛΚΑΚ. Κεντρικό ρόλο ως επιταχυντής κρίσιμων επενδύσεων διαδραματίζει η Μονάδα Στρατηγικών Συμβάσεων (PPF), η οποία ωριμάζει και υλοποιεί έργα εθνικής σημασίας, σε τομείς όπως η υγεία, οι μεταφορές, η πολιτική προστασία και οι δημόσιες υποδομές.

Πούλησε ο Πόλσον. Στη ΓΕΚ Τέρνα με 103,4 εκατ. το 9,71% της ΕΥΔΑΠ. ▶ 30

Στα «χέρια» της ΓΕΚ Τέρνα πέρασε το 9,71% της ΕΥΔΑΠ

Σε 103,4 εκατ. ευρώ ανήλθε το τίμημα για το μερίδιο του Τζον Πόλσον

Στο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΥΔΑΠ, με ποσοστό 9,71%, εισήλθε ο Όμιλος ΓΕΚ Τέρνα, ολοκληρώνοντας χθες την εξαγορά των αντίστοιχων μετοχών.

Της **Τέτης Ηγουμενίδη**
tighoumenidi@naftemporiki.gr

ΠΩΛΗΤΗΣ ήταν ο Αμερικανός επενδυτής και διαχειριστής hedge fund Τζον Πόλσον, ο οποίος είχε επενδύσει στην επιχείρηση νερού το 2014, αγοράζοντας πακέτο μετοχών της με τιμή 8,1 ευρώ ανά μετοχή.

Η αγοραπωλησία πραγματοποιήθηκε μέσω του Χρηματιστηρίου, με τιμή 10 ευρώ ανά μετοχή, δηλαδή με σημαντικό premium σε σχέση με την τιμή στο ταμπλό της Λεωφόρου Αθηνών (7,31 ευρώ).

Το συνολικό ποσό που διέθεσε ο Όμιλος ΓΕΚ Τέρνα, μέσω της 100% θυγατρικής του Urban Services, ανήλθε σε 103,4 εκατ. ευρώ.

Όπως επισήμανε στη σχετική ανακοίνωσή του ο Όμιλος ΓΕΚ Τέρνα, η ΕΥΔΑΠ είναι η μεγαλύτερη εταιρεία στην Ελλάδα που δραστηριοποιείται στη διανομή και διαχείριση ύδατος, καθώς και στην παροχή υπηρεσιών αποχέτευσης και επεξεργασίας

Μέσω του Χρηματιστηρίου πραγματοποιήθηκε η αγοραπωλησία του 9,71% της ΕΥΔΑΠ.

λυμάτων και μέσω ρυθμιζόμενου πλαισίου εξυπηρετεί πάνω από το 40% του πληθυσμού της χώρας. Πρόσθεσε επίσης ότι «η συναλλαγή εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Ομίλου για επενδύσεις σε κλάδους κρίσιμων υποδομών που προσφέρουν μακροπρόθεσμα και επαναλαμβανόμενα έσοδα. Επιπλέον, ο τομέας της διαχείρισης υδάτινων πόρων και των σχετικών υποδομών αναμένεται να παρουσιάσει σημαντικό επενδυτικό ενδιαφέρον τα επόμενα χρόνια, δεδομένων των

προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής και της ανάγκης προσαρμογής σε αυτό το περιβάλλον».

Η εκτίμηση είναι ότι το επόμενο διάστημα θα χρειαστεί να εκτελεστούν σημαντικά έργα στον τομέα των υδάτων (άρδευση - ύδρευση) για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας. Μόνον η ΕΥΔΑΠ, στο δεκαετές επενδυτικό της πρόγραμμα (2025-2035), έχει συμπεριλάβει έργα συνολικής αξίας 2,34 δισ. ευρώ (εγκαταστάσεις και δίκτυα ύδρευσης 729 εκατ., δίκτυα αποχέτευσης 773 εκατ. και έργα υποδομών Ανατολικής Αττικής 838 εκατ.). Παράλληλα, υπό μελέτη βρίσκεται το έργο «Εύρυτος», προϋπολογισμού 535 εκατ. ευρώ, που αφορά τη μεταφορά νερού στο Λεκανοπέδιο από τους ποταμούς Κρικελιώτη και Καρπεννησιώτη, με στόχο να διασφαλιστεί η υδροδοτική επάρκεια της Αττικής για τα επόμενα 30 έτη. Βάσει του κυβερνητικού σχεδιασμού, το έργο αναμένεται να προκηρυχθεί το τέταρτο τρίμηνο του 2026. Τα έργα στον τομέα αυτό ενδιαφέρουν συνολικά την κατασκευαστική αγορά. Υπενθυμίζεται ότι πρόσφατα ανακοινώθηκε η υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας (MoU) μεταξύ του Ομίλου Aktoz και της γαλλικής Suez, με στόχο τη διεκδίκηση των συγκεκριμένων έργων.

[SID:25445027]

10 €

ανά μετοχή της ΕΥΔΑΠ το τίμημα για τον Όμιλο ΓΕΚ Τέρνα.

Αποκατάσταση διατηρητέου κτιρίου

Σε πολυθεματικό Πολιτιστικό Κέντρο μετατρέπεται το πρώην εργοστάσιο Porcelana στη Νέα Μάκρη. Η αποκατάσταση του διατηρητέου κτιρίου, συνολικής δαπάνης 10 εκατ. ευρώ, εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ και μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τη διατήρηση και προβολή των ιδιαίτερων μορφολογικών στοιχείων του διατηρητέου κτιρίου, συνολικής επιφάνειας 3.975 τ.μ., παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας, όπως εξωτερική θερμομόνωση, συστήματα θέρμανσης, ψύξης και αερισμού, συστήματα φωτισμού.